

Treballs de grup

BASES TEÒRIQUES DE LA INFERMERIA

professora: **Carne Valiente** | BASES TEÒRIQUES DE LA INFERMERIA

curs: **2on Grau d'Infermeria** | **Manresa 2012-2013** | alumnes:

Pablo Mari, Josep Anton Romera, Idoia Jaka, Carne , Mª Carne Domènech i Carles Mayol

UNIVERSITAT
A MANRESA

TREBALL DE GRUP

Llegir articles del dossier de lectures: Professió infermera a l'actualitat (Reprografia) i els documents dels enllaços de la web. **Reflexionar/respondre:**

1. Explicar què són les cures infermeres (cuidados).

Què entenem per cures infermeres? Com justifiqueu

“Es pot viure sense tractaments, però no es pot viure sense cures”

Les cures infermeres són la raó de ser, l'eix sobre el que es fonamenta la professió infermera en l'actualitat. **Entenem per cures infermeres tot aquell conjunt d'accions que realitza un/a infermer/a, ja sigui envers a un individu, la família, la gent que l'envolta o al conjunt de la societat, amb l'objectiu d'ajudar a assolir el benestar dels mateixos en el transcurs d'una malaltia o en la prevenció de la mateixa.**

La frase *“Es pot viure sense tractaments, però no es pot viure sense cures”* es justifica si tenim en compte que la paraula “tractament” tan sols fa referència a una petita part que forma part de les cures infermeres (al tractament mèdic pròpiament dit) en el cas que la persona estigui malalta. El concepte de “cures” és molt més integral i cal comptar amb més coneixements a part dels exclusivament sanitaris. Els infermers/es actuals han de tenir una formació que complementi tots els coneixements tècnics necessaris amb d'altres de caire més psicològic, social i cultural que permetin aquesta visió global i al mateix temps una millor atenció individual. És a dir, el curar no pot substituir el tenir cura, que és acompanyar en les grans etapes de la vida.

2. Quin és el camp específic de la professió infermera i què aporten les infermeres a la societat.

El camp específic de la professió infermera s'ha de centrar en la **promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i el tractament i rehabilitació de la mateixa i, si ja no és possible fer-la més suportable**. Ja no s'ha de concebre a la infermera tan sols com aquella persona que està al costat del malalt per ajudar-lo a fer les tasques que aquest no pugui. Ja que com diu Francine Saillant (Kérouac et al: 1996) *“...Les infermeres cuiden, eduquen, aconsellen, dirigeixen i també investiguen. El seu treball actual està marcat per la polivalència, la flexibilitat i la multidisciplinarietat.”* per tant resulta clau el paper que juga la professió infermera en la societat actual ja que no tan sols actua en el moment d'aparició de la malaltia

sinó també en la prevenció de la mateixa, a més la infermera actual és més capaç d'actuar i decidir pel seu propi compte, sense haver d'esperar al criteri d'un altre professional, ja sigui amb intervencions en la persona o en l'entorn.

3. Identificar les característiques d'una professió i a partir de l'article de Montse Teixidor explicar com es compleixen en infermeria aquestes característiques.

L'article de la Montse Teixidor fa referència als deu trets característics que defineix Hoyle (1980) per tal de poder qualificar una activitat com a professió. Aquests trets són els següents:

a. Una professió és una ocupació que desenvolupa una funció social: aquest tret es compleix perfectament en el cas d'infermeria ja que les infermeres ofereixen els seus serveis al conjunt de la societat (individu, família, comunitat...) i ho fan amb unes cures infermeres planificades per donar una atenció integral amb la capacitat d'adaptar-se a les necessitats individuals. Les seves intervencions educatives incideixen en la promoció de la salut i en la qualitat de vida. També es fa acompanyament, assistència i rehabilitació de qui necessita recuperar la seva autonomia. I tot això amb respecte a la seva dignitat i amb una continuïtat.

b. L'exercici d'aquesta funció requereix un considerable grau d'habilitat: les infermeres constantment estan mostrant la seva capacitat d'anàlisi, adaptació i polivalència. Ho fan mostrant la seves habilitats tècniques i socials que juntament amb els seus coneixements científics aportaran als pacients unes cures infermeres de qualitat adaptades a les seves necessitats. La infermera és capaç de mantenir relacions interpersonals, terapèutiques, educatives i d'assessorament. Analitza i identifica problemes i diagnòstics d'infermeria, i planifica intervencions autònomes i avaluatives tant de la persona, la família i la comunitat.

c. Aquesta habilitat s'exercita en situacions que no són rutinàries, sinó que en cada ocasió s'han d'abordar problemes nous en noves situacions: l'exercici de la professió infermera requereix d'aquest constant procés d'adaptació, tant pel que fa a les situacions diàries com pel que fa a la formació necessària per afrontar-les. L'infermer en l'exercici de la seva professió ha de tenir en compte la diversitat cultural existent i en conseqüència haurà de conèixer i respectar els diferents valors i creences per poder realitzar unes bones cures infermeres.

Els coneixements i les habilitats han d'estar constantment contextualitzades i adaptades a la realitat del moment i a les característiques de la persona i del seu entorn de manera que la seva actuació no és una mera activitat mecànica.

d. Requereix d'un cos sistemàtic de coneixements que no s'adquireix mitjançant l'experiència: la infermeria requereix d'una bona base de coneixements per poder entendre i aprofitar la part de la formació més centrada en l'experiència. En aquest punt Montse Teixidor destaca que encara no existeix un gruix suficient de coneixements propis i anima a fomentar la investigació en el context pràctic per tal de fomentar el rol autònom de la infermera.

e. L'adquisició d'aquest cos de coneixements i el desenvolupament de les activitats requereixen d'un perllongat període d'ensenyament superior: en aquest cas la situació actual ha millorat respecte a la que hi havia en el moment que Montse Teixidor va escriure aquest article ja que els estudis d'infermeria han passat d'ésser una diplomatura universitària a ésser un títol de Grau adaptat a l'Espai Europeu d'Educació Superior (Bolonia). Tot i així es reclama un segon cicle que permetés preparar especialistes clínics en cures infermeres que capacitaria per la investigació clínica i, fins i tot, un tercer cicle que permetés a l'alumnat fer aportacions personals de fonaments teòrics de la pràctica infermera.

f. El període de formació i entrenament implica també la socialització dels candidats en els valors i la cultura de la professió: El procés de formació d'un/a infermer/a no tan sols ha d'acabar donant-li els coneixements científics i les habilitats tècniques sinó que també ha d'acabar suposant l'assimilació d'una sèrie de valors i actituds propis de la professió infermera que es podran veure reflectits dins i fora de la feina. És a dir, que formaran part de la seva identitat.

g. Aquests valors tendeixen a centrar-se en l'interès del client i, a vegades, es fan públics en un codi ètic: en el cas de l'infermeria en l'àmbit del nostre país el primer codi ètic professional data del 1985 i al 1989 l'Organització Col·legial d'Infermeria i el Consell General de Col·legis de Diplomats en Infermeria van aprovar el codi deontològic (la missió, el compromís i els valors que guien als professionals) de la professió d'infermeria. Per tant aquest tret també es compleix per poder qualificar la infermeria com una professió.

h. És essencial que el professional tingui llibertat per poder jutjar i decidir en cada moment: aquest tret també es compleix, ja que la infermera en el seu rol autònom en el moment de plantejar-se les cures necessàries ja està realitzant una valoració de la situació, una anàlisi i interpretació de les dades que li arriben que li permeten arribar a un judici diagnòstic. Això permet realitzar un judici terapèutic que ajudarà a planificar les cures infermeres i la seva posterior execució i avaluació. Els diagnòstics d'infermeria són un exemple clar d'aquesta llibertat d'actuació.

i. Els integrants de la professió s'organitzen com a grup en front als poder públics: Aquest tret està clar per la existència del diferents col·legis d'infermeria que vetllen pels interessos dels seus integrants. Són mecanismes de participació, acció coordinada i representació que els permeten gestionar millor les seves relacions amb l'entorn.

j. La duració de la formació professional, la seva responsabilitat i la dedicació al client es recompensen amb un alt prestigi social i una elevada remuneració: actualment existeix una manca de valoració de la professió infermera, en part per la imatge estereotipada que té la societat d'aquesta professió i en part també per la falta de valoració que es donen a un conjunt de tasques realitzades que molts cops contribueixen al benestar del pacient però que no són gens valorades en un àmbit públic. L'autora de l'article anima al propi col·lectiu d'infermeres a donar valor a tot aquest conjunt de tasques per tal de conquerir el reconeixement i respecte tant a per part dels altres professionals com per part de la població en general.

4. Quins són els rols de la infermera? Explicar-los i posar exemples d'activitats que fan les infermeres per cadascun dels rols.

Tot i que es poden anomenar segons un enfocament basat en les funcions (en que es classifiquen en independents, interdependents i dependents o, altrament dits en propis o sota prescripció mèdica) hi ha una altra conceptualització del rol professional que engloba 3 dimensions i que interaccionen entre ells:

el rol autònom, el rol de col·laboració i vigilància i, el rol delegat.

El rol autònom: integra el conjunt d'actuacions, habilitats, actituds i valors associats en la prestació de les cures infermeres. Està basat en la presa de decisions que depenen exclusivament de la iniciativa infermera (mitjançant el procés de cures, identifica problemes i diagnòstics d'infermeria i adopta aquelles decisions que segons el seu criteri professional són més adients per a la persona).

Configurat per aconseguir l'autonomia i qualitat de vida de les persones i els seus familiars en relació amb l'entorn. Inclou les intervencions autònomes, d'estimulació, de suport, educatives, d'assessorament, d'acompanyament i suplència que contribueixen al desenvolupament, readaptació, recuperació de la salut, qualitat i continuïtat de la vida. Un exemple molt simple és poder identificar una lumbàlgia, en un pacient que sigui la primera vegada que li passa i, per tant, és probable que amb un antiinflamatori i posterior reavaluació i seguiment sigui suficient i, si no és així, saber derivar a qui pertoqui.

El rol de col·laboració o vigilància de l'estat de salut de la persona que depèn d'iniciatives compartides amb altres professionals de la salut (equip multidisciplinar). Un exemple podria ser un pacient que ha patit un accident greu de trànsit en el que ha calgut la intervenció de molts professionals de la salut per salvar-li la vida. La infermera dins d'aquest equip pot assumir la tasca de les cures postoperatòries de les ferides o una cosa tan diferent com pot ser el donar ànims als familiars, i orientar sobre les possibles millores en el seu àmbit.

El rol de delegat consisteix en l'aplicació de les prescripcions mèdiques i/o altres intervencions encomanades. Per exemple, administrar la quantitat d'adrenalina que cregui convenient el metge en una aturada cardiorespiratòria.

5. Quins són els àmbits/camps d'actuació dels infermers?

Els àmbits d'actuació dels infermers en l'actualitat són:

l'assistència, la docència, la gestió, l'assessorament i la recerca.

Actualment la tendència és preparar enfermeres amb una alta capacitat de *high tech* (alta tecnologia i aspectes tècnics) al mateix temps que combinada amb *high touch* (capacitats més socials i afectives).

Una de les funcions dels infermers és proporcionar cures. Podem dir que les cures es dirigeixen a tot el que estimula les forces de la vida, que les desperta i les manté. La malaltia provoca perturbacions que ocasionen deficiències o danys funcionals o orgànics. Per limitar aquests trastorns i disminuir-ne les lesions, homes i dones han descobert i utilitzat els remeis i, per tant, els tractaments. Els tractaments van dirigits a la malaltia i als efectes nocius que la causen. Per tal que siguin eficaços és necessari que vagin acompanyats de les cures. **L'objectiu de les cures no és la malaltia sinó tot el que ajuda a viure i permet existir.**

6. Com justifica el COIB la utilització dels termes facultatiu i infermera?

Facultatiu: la llei d'Ordenació de les Professions Sanitàries (2003) elimina la divisió entre personal facultatiu i no facultatiu, així, doncs, tots els professionals sanitaris són facultatius. Aquest mot ja no es refereix a un únic col·lectiu professional i, per tant, expressa la realitat professional de les infermeres.

Infermera: o infermer (indistintament) sense discriminació de gènere (tant per raons tradicionals com per reconeixement social). Però hi ha qui defensa especialment el mot infermera com a reivindicació de l'ètica del tenir cura amb què s'ha desenvolupat la cultura femenina, i alhora alliberar-lo de la càrrega negativa. I, de fet, a nivell oficial es parla només d'infermera però, això sí, amb una nota aclaridora a peu de pàgina: és referit en sentit genèric a professionals d'ambdós sexes.